

Előfizetési árak:

A kiadóhivataltólban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben na. noz aordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vilákra postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 5.

Közgazdaság és politika.

(K. Ö.) Sokan szomorú gazdasági állapotaink javulása tekintetében nagy reménnyel tekintettek az új országgyűlés munkálkodása elé, abban a hiszemben, hogy az a törvényhozás, mely az égető gazdasági kérdések hangoztatása mellett kapta mandátumát, tette kerülvén a dolog, nem zárkozhatik el azon fájó sebek beheglesztése elől, melyek a nemzet gazdasági életének normális vérkeringését megakadályozzák.

Ugy látszott, hogy reményeinkben nem fogunk csalódnani s hogy az eddigi gazdasági irányt felváltja egy egészséges, a nemzet egészét szolgáló politika, mely számolva gazdasági fejlődésünk alapját képező agrár viszonyokkal, új, eddig tévesen elhanyagolt csapásokra fog térni. Hittük, hogy a közgazdaság s a politika a nemzetközi eszmék szuggesztíója alatt történt káros összefonódásából származó nemzeti csapások láttára az uralkodó rendszer szakítani fog a merkantilizmus rideg irányával s a nemzeti gazdasági politikának fogja utját egyengetni. Ezeket hittük, de csalódtunk; valaminthogy még sokszor fogunk csalódnani, ha feltételezni merjük, hogy az uralkodó rendszer gazdaságpolitikai nemzeti eszmék befogadására képes s azok megvalósítására hajlandósággal viseltetik.

Minden nemzetnek ideálját képezi a politikai s gazdasági függetlenség. Ennek a kettős célznak a kivivásáért nem ki-

mélnék sem vér sem vagyoni áldozatot. A mily nehéz azonban a politikai függetlenség elérése anyagi erő nélkül, sőt e nélkül hasznavehetetlen kincs, úgy a vagyoni erő politikai szabadság nélkül is holt tőke, mely nem képesit bennünket nagy nemzeti eszmék megalkotására. Nálunk a nemzeti eszmék e két legbecsebbike tekintetében igen szánalmas viszonyok vannak. A politikai függetlenség semmi befolyást nem tudott gyakorolni gazdasági életünk valójában reális fejlődésére. Az az ár, amelylyel a magyar nemzet gazdasági s kulturális haladását megfizettük s a természetes haladást mesterséges módon siettetjük, elpusztíthatlan nyomokat hagyott hátra s pótolhatatlan veszteségeket okozott a nemzeti vagyonnak elpusztíthatatlannak látszó alapjaiban. Közgazdaságunk pedig megfosztatva nemzeti jellegétől s kiforgatva egyedül helyes rendeltetéséből, már nem képes táplálni azokat a csatornákat, a melyekből nemzeti közkormányzat mellett az egyéni s közszabadságok s az alkotmányos jogok törvényes megvalósítása törne elő.

A politikának a közgazdasággal helyes összekapcsolása tehát biztosítékát képezi a nemzet politikai s gazdasági fejlődésének. A politikának a közgazdasággal való annak az összességének, melyet az uralkodó rendszer teremtett meg, nem a nemzet veszi hasznát, melynek közkincsét képezi, hanem a rendszer. Ne gondolja senki hogy a liberálisnak mondott rendszert az alkotmány helyreállítása után csak azért látott oly gőzerővel a nemzeti alkotások s kulturintézmények kiépítéséhez,

hogy evvel fokozza a nemzet teljesítési képességét, s ez uton képesítse az alkotmányos szabadsággal járó javak élvezetére. S ha eleinte ez volt is a cél, ezt csakhamar félre toltta az önérdék s önzés, a melyben a liberális rendszer megszületett. Egyrészt a mozgó tőke sarkalása, mely gyümölcsöző elhelyezést keresett, másrészt a husos fazekak megizlése mind nagyobb s nagyobb megterhelést jelentett a nemzetre, mely, habár eleinte örömet áldozott, sőt később anyagi erejét felülmuló módon áldozott, abban a hiszemben, hogy ezek az áldozatok mind gyümölcsöző befektetések lesznek, melyből idővel erkölcsi s anyagi javakat merithet, végre is rájött arra, hogy ezek az óriási áldozatok, melyeknek sulya alatt egész termelőosztályok tönkre mentek, mások a sulyos gazdasági viszonyok alatt tengő életre vannak kárhóztatva, csak arra valók voltak, hogy az uralkodó pártnak biztosítson jogosulatlan előnyöket a közérdek nyílt sérelmével. Azonban az uralkodó rendszer szabad erkölcsét jellemző hány leplezésre volt szükség, hogy végre felzuduljon a közgazdasággal való olyatén összekapcsolása ellen, mely lehetlenné teszi mindkettőnek a közre irányuló üdvös összefonódását.

Hogy ez irányban mi a véleménye a hivatalos Magyarországnak, meg tudjuk nem sokára, a mikor az összeférhetlenségi bizottság tárgyalásai révén el kell dölnie annak a kérdésnek, hogy szentesíteni akarjuk-e annak a rendszernek a működését, mely a közgazdaság s politika lelkiismeretlen összefonódása folytán

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A zongora művész.

Németből: Tátraházy Pál.

»Elegánsul butorozott szoba hálószobával együtt lehetőleg csendes természetű egyének kiadó.« — Ez semmi, menjünk tovább. — »A pályaudvar közelében egy nagy szoba kiadó.« — Ez talán jó volna, mindenesetre megnézem. — »Egy kis barátságos szoba olcsón kiadó; Zöldfa u. 4. szám.« — Ez az igazi, ezt kifogom bérelni. — kiállott fel Tarpataki Alfréd a fiatal ügyvéd, a mint az öreg törvényszéki-elnök, Alfréd édes anyja a napilapból az apróhirdetések közt a kiadó lakásokat olvasta fel előtte. Alfréd gyorsan kalapja után kapott, anyjának kezett csókolt és gyorsan kirohant.

Alfréd a jogi tanulmányait kitüntetéssel fejezte be s mint fiatal ügyvéd szülővárosában megtelepedett. Mint szerető fiú még most is édes anyjánál lakott. Mindene volt; mindazonáltal lakás után nézett: Miért? — És kedves anyjának valószínűleg nem voltak kifogásai, hogy napjában egy pár órára elváltan éljenek, mert egészen megelégedetten mosolygott, midőn Alfréd távozott. Hogy lehet ez?

A magyarázat nagyon egyszerű.

Alfréd kitűnő jogász volt, de e mellett a fejébe vette, hogy tulajdonképeni hivatása az, hogy jeles zongora művész legyen. Habár csak az utóbbi években fogott hozzá s habár kevés

zeneérzéke volt, mindazonáltal oly szenvedéllyel folytatta a tanulást, hogy lehetetlen volt vele megmaradni egy házban.

Igazi anyai türelemmel hallgatta a jó anya a sok skálát, trillákat, és különböző gyakorlatokat, most azonban az idegei már nem bírták, igazi kín volt már neki hallgatni Alfréd játékát, így hát szépen megegyeztek, hogy Alfréd vagy felhagy a zongorázással, vagy külön lakást keres magának, a hol távol az anyjától más halandókat boldogíthat játékával.

Alfréd csakhamar megtalálta a Zöldfa u. 4. számát. Bejelentette magát a házi urnál. Azalatt bevezették az ugynevezett szalonba; nem sokára megjelent egy idősebb úri ember is, kinek a beléptét azonban Alfréd nem vette észre, annyira bele volt merülve egyik olajfestmény nézésébe, mely már beléptekor lekötötte figyelmét. Fiatal leány képe volt az; két azurkék szem pillantott reá a képről, melynek kedves rózsás arcát a sűrű szép szőke haj egészen beáranyozá. Hiába iparkodott az öreg ur magát észrevétni, Alfréd egészen bele volt merülve, míg végre a házi ur kérdése ragadá ki ábrándozásából. Alfréd bemutatatta magát és rövid alkudozás után meg is kötötte a szerződést és mindjárt előre fizetést két hónapra. Az öreg urtól megtudta, hogy a kép mely őt annyira megbűvölte nem más, mint az öreg ur unokája. Ezek után Alfréd egész boldogan haza sietett atyjának jelenteni az eredményt, és a zongorát kottákkal és a legszebb holmikkal átszállíttatni.

Nyolcz nap múltán ámbár Alfréd édes anyjával csak ebédre és vacsorára és csak rövid időre találkozott, mindazonáltal a gondos anyai szem csakhamar észrevette, hogy Alfréd nagyon megváltozott.

— Kedves Alfréd fiam — mondá végre az ebéd alatt a jó anya — miért vagy mostanában olyan szófukar? Étvágyad mincsen; egészen más lettél, mint a milyen voltál. Mond meg nekem kedves fiacskám; mi bánt?

Alfréd elpirult, de csakhamar gyors elhatározással így szólt:

— Igen! kedves anyám! jól figyeltél meg — . . . belsőm nagy változáson ment keresztül. A föld legboldogabb emberre vagyok és mégis egyszersmind a legboldogtalanabb is; — szeretek . . . vég nélkül szeretek, teljes szívemből.

Tarpatakynét e hír nem igen lepte meg. Már éppen kérdezni akarta, ki az a leány, a ki fiára oly nagy benyomást tett, midőn Alfréd lelkesedéssel tovább folytatta: — A legszebb leány, mit képzelet csak alkothat ideáljának, valóságos angyal. Az én szobám mellett lakik, csak éppen egy vékony fal választ el bennünket; a zene mély érzelmes hangjaival adtam neki tudtára szerelmemet és ő megértett!

— Nos . . . és viszontszeret?

— Oh anyám! őt magát még nem ismerem, csak az arczképét.

Egész napon a szobájában ül, olvas és ír költeményeket.

— Költeményeket ír! — kiállott fel Tar-

a gazdasági s politikai szolgáshoz ut-
törője, vagy pedig oly iránynak megvetni
az alapjait, mely a nemzet önfeláldozó
áldozatkészségének igénybevétele mellett,
a magyar nemzet gazdasági s politikai
haladásának az útját akarja becsülettel
egyengetni. Félünk tőle, hogy a tisztább
erkölcsök ismét hátrálni lesznek kénytele-
nek a pszeudoliberalizmus megromlott
szelleme előtt.

A kvóta-bizottság utolsó ülése.

(Bud. Tud.) A magyar kvóta-küldöttség ma
délben 12 órakor Széll Kálmán elnöke
alatt, Bánffy Dezső báró miniszterelnök és
Lukács László pénzügyminiszter jelenlétében
megtartotta utolsó ülését. Az elnök jelentést
tett az üléseken arról, hogy a hetes albizottság
tárgyalásai nem vezettek eredményre. Elhatá-
rozták, hogy a küldöttség működéséről jelentést
fog tenni a kormánynak és az elnököt és az
előadót megbízták az elkészítendő jelentés hi-
telesítésével.

Erre Bánffy báró miniszterelnök meg-
köszönte a bizottságnak tárgyilagos és buzgó
működését, a melylyel törekedett az állam ér-
dekeit megvédeni. Ezen törekvésüket ő is min-
dig helyeselte. De most már a kormánynak a
sor, hogy ha áldozatok árán is, a
megoldást megkísérelje. De reméli, hogy ezen
áldozatok nem fognak a szükség határán túl-
menni, de a megoldást keresni kell, mert nem
szabad lehetetlen helyzetet teremteni.

Horánszky Nándor a bizottság nevé-
ben köszönetet mondott az elnöknek a tárgya-
lások czél tudatos vezetéséért és Falk Miksa
dr. előadónak, a kinek a tárgyan készített dol-
gozatai mindig a Ház irományainak legdisze-
sebb lapjaihoz tartozni fognak.

Széll Kálmán elnök megköszönve ezen
elismerést, a maga részéről köszönetet mon-
dott a bizottságnak, a mely lehetővé tette,
hogy a bizottság mindig egyértelmű határozat-
okat hozhatott.

Falk Miksa előadó pedig gyarlósága tu-
datában csak azt mondja, hogy ha sokkal fé-
nyesebb tehetség lett volna is az ő helyén, az ő vi-
gasza az, hogy még akkor sem érhetett volna el
más eredményt, mint a minőt ma constatálni
kellett.

Az Elnök végül kijelentvén, hogy a bi-
zottság működését befejezte, azon reménynek
adott kifejezést, hogy az ügy nyugodtabb me-

derbe terelgetvén, meg fog találni azon meg-
oldás, a mely az ország érdekében annyira ki-
vánatos. Ezzel az ülés véget ért.

Kapkodó rendszer.

Hogy nagyjelentőségű kérdések tüntek
fel a politika látóhatárán — arról mindenki
meg van győződve; de hogy a nemzet életére
kiható kérdések elintézésére csakis egy hivatott
államférfi belátás képes — az még kétség-
telenebb.

A kiegyezés újból való megkötésénél ugy
politikailag, mint nemzetgazdaságilag tekintetbe
veendő a nemzet érdeke és fölöttébb kívánatos
volna ennek a szerfölött nehéz kérdésnek cse-
des elintézése.

De politikailag már nem remélhetünk cse-
des elintéztést, mert a lojalitás helyébe az
ideges féltékenység, bizalmatlanság lépett, me-
lyek igen alkalmasak arra, hogy a »nemzeti
párt« a sokszor hangoztatott obstrokeziut annak
idejében a végletekig vigye erre különben elég okot
szolgáltatathat egyrészt a legutóbbi pétervári
látogatás, másrészt pedig az a körülmény is,
hogy Magyarország miniszterelnöke a külügyi
helyzetéről sohasem tud semmit, bárhogya is
interpellálják.

De nézzük e dolgot nemzetgazdaságilag.
Itt azt látjuk, hogy a helyzet nem kevésbé
van kiélesülve, különösen a hányad megállá-
pítása körül. Minden egyes mozzanatnál a ma-
gyar közvélemény méltán is fenyegetőleg mo-
zog, kizsákmányolásról, gyarmat politikáról
beszél s a bizottságok váltig bizonyítgatják,
hogy a kvóta emelése az *általános elszegénye-
dés felé vezetné az országot.*

A huza-vona csak komplikálja a helyzetet,
a sok bizottság, 30-as, aztán 7-es csak az in-
dulatot növeli. Végre az történik, hogy Magyar-
ország miniszterelnöke hagyományos szokás
szerint megnyergeli azt az elkinzot paripát, mely-
nek neve »nemzeti önérték« és Bécsbe siet ta-
varban levő illetőleg tanácsot kérni a szintén za-
Badenitől.

Hogy a helyzet ennyire kiélesült, annak
egyedüli oka ez a kapkodó rendszer, mely a
Bánffy aera alatt uralt. Ha Magyarország mi-
niszterelnökének lett volna határozottsága ki-
mondani az elhatározást, hogy eddig s ne to-
vább! akkor a jó osztrák uraknak sem lett volna
semmi kedvük ily vakmerő s vérmes reménye-
ket táplálni

B—nyi.

Kétszáz ember tűzhalála.

— Katasztrófa egy jótékonycézélú bazárban. —

Rémes szerencsétlenség történt kedden
délután Párisban. Egy filantropiai társaság jóté-
konycézélú bazárt rendezett egy faépületben,
mely egy kinematograph villamos szikrájától
kigyulladt s a támadt óriási pánikban 200 em-
ber részint megfulladt részint porrá égett. A
jótékonycézélú bazár rendezőségének élén Uzes
hercegnő és az Alenconi hercegnő, Er-
zsébet magyar királyné test-
vére állottak.

A jótékonycézélú bazárt a Jean Goujon
utczában rendezték.

A katasztrófa színhelye egy
könnyű faépület, melynek falai tapétákkal vol-
tak beborítva. Elárusítónők gyanánt benn a
bódében a legelőkelőbb párisi körök hölgyei,
leginkább arisztokrata lányok és asszonyok mű-
ködtek.

A tűz kitörése.

Öt óra felé az egyik helyiségben, amelyben
egy Edison-féle kinematograph volt felállítva,
tompá döbbenés hallatszott és a következő
perczben mindenfelől tüzet kiáltottak. Nem telt
el két-három percz és az egész bódé, amely-
ben 1200 ember volt, lángokban állt.

Leirhatatlan rémület szállta meg a benn-
levőket és mindenki hanyatthomlok a kijáratok
felé lódult, hogy életét megmentse. A hölgyek
ruhái azonnal meggyuladtak és mielőtt még a
tűzoltóság megérkezett, hogy segílyt nyújtson,
sok ember megfulladt. Másokat eltápostak és
lángoló ruhákban a földre tiportak.

Az eddigi adatok szerint 200 halottja és
250 sebesültje van a borzasztó szerencsétlen-
ségnek. A rémület és zürzavar, mely benn a
bódében és körülötte támadt, leirhatatlan.

A bazár füstölög romjai között halom-
számra feküsznek megszenesedett holttestek,
amelyeknek agnoszkálása lehetetlen lesz. Városi
betegszállító kocsik viszik a holttesteket az
ipari palotába. Vagy 250 sebesültet az egyik
courçla-reine-i szállóba vittek; sok sebesültet a
Beaujon-kórházba szállítottak. Abban a pillá-
natban, amikor a tűz kitört, borzasztó jelene-
tek játszódtak le. Mindenki egyszerre akart az
ajtón kirohanni, ahol így óriási tolongás tá-
madt; a tűz, amely borzasztó gyorsasággal ter-
jedt, néhány percz alatt lángba borította az
épület minden részét.

Távirataink a szerencsétlenség áldozatairól
a következők:

patakyné s felugrott helyéről, mintha vipera
csipte volna meg, — Nem! Soha! — kedves
Alfréd fiam vedd ki a fejedből az ilyen haszon-
talan gondolatokat. Te tudod, hogy mennyire
aggódom boldogságodért . . . egy olyan tudá-
kos leányt nem fogadok a házamhoz és ha
tízszor is még olyan angyal volna. . . te jól
ismeresz.

E sokat mondó kijelentésre elhagyta Tar-
patakiné a szobát.

Alfréd ott maradt magában. Ismerte az
anyja szigorú elveit s tudta, hogy azokhoz
szigorúan szokott ragaszkodni. Ily gondolatokba
merülve bámult maga elé — — — egyszerre
eltűnni látszott az ő álmodott boldogsága.

Egyszerre csak kopogás hallatszott és a
»szabadra« belépett egy sűrűn befátyolozott
nő; kérdezősködött Tarpataky ügyvéd után.

— Van szerencsém mondá Alfréd s ud-
varias mozdulattal felkérte az ismeretlen nőt,
hogy foglaljon helyet a szophán.

Mivel lehetek szolgálójára? — kérdé most
Alfréd még mindég előbbi gondolataiba merülve,
legkevésbé sem örült annak, hogy ilyen han-
gulatban jogi kérdéssel foglalkozzék.

— Felkérni jöttem ügyvéd urat, hogy nem
segítene ki egy nagyon furcsa esetből. Nagybá-
tyám, a kinél lakom, körülbelül nyolcz nappal
előzött bérbe adta egyik szobáját valami fiatal
embernek, ki mindjárt két hónapra előre fize-
tett. De mindjárt az első megjelenésekor olyan
magaviseletet tanúsított, hogy a nagybátyámban
azon gyanut keltette, hogy ennél a fiatal em-
bernél nincs minden rendben, ennek talán egy

kereke hiányzik. Nem sokára meg is jelent az
valami rossz zongorával, egy székkal és jó esomó
kottával és elfoglalta a lakást. Másféle bú-
tornak még nyoma sincs. Még ágya sincs. Éj-
jelre sohasem jár haza. Nappal pedig órák
hosszat kinozza a zongoráját és szerencsétlen
szomszédjait, ezek közt én is arra vagyok kár-
hoztatva, hogy azt a borzasztó játékot folyton
hallgassam. Hiába akartam volna neki tudtára
adni különféle jelek és sohajtások által, hogy
mennyire kinoz az ő játéka, — — de minél
hangosabban sóhajtozom, annál jobban veri a
zongoráját. Minden bizonyal elmebeteg! . . .
Mit gondol ügyvéd ur, lehetne-e czímen a szer-
ződést felbontani?

E szavak után felhuzta az idegen nő
fátyolát. . . és megkövültem ismerte fel Alfréd
azt a kedves arcot, kimondhatatlanul szebben,
mint az a kép, mely szíve nyugalma elrabolta.
Arca halálsápadt színt öltött. . . közel volt
az ájuláshoz.

A leány szörnyen megijedt e jeleneten
és nagyot sikoltva felugrott üléséről.

Tarpatakiné erre berohant és hangosan
sirni és jajjeszékelni kezdett, midőn fíját egy
székbe összeroskadni látta. . .

— Oh én szerencsétlen anya! szigorú
szavaim által kétségbeemlitem egyetlen fiamat. . .
Alfréd kedves Alfrédem! . . .

Karjaiba zárta fiát és iparkodott őt öntu-
datra éleszteni s eközben heves érzelmeinek
szabad kitörést engedett, nem törődve az ide-
gen nő jelenlétével. . .

— Ez a naiv liba! . . . egy üres fejű

fruska, kit Alfréd még nem is látott . . . csak
az arczépe babonázta meg . . . Oh ez a sze-
rencsétlen zongorázás! hányszor kértelek, hogy
hagyj fel vele, csak megromlásodra lesz. Az az
átkozott külön lakás! — Ő költeményeket ír
. . . brrr . . . egy leány, aki költeményeket ír
. . . borzasztó! És éppen ebbe kellett belesze-
retnie és még annyira, hogy most oly boldog-
talan.

— Elég! anyám! egy szót se tovább! — e
kiáltással ugrott fel Alfréd s megragadta édes
anyja kezét; azután pedig egészen elpirulva for-
dult az idegen nőhöz, ki azt se tudta, hova le-
gyen zavarában s reszkető hangon így szólt:
— Éppen most volt alkalma kedves kisasszo-
nyom édes anyám szavaiból megtudni, hogy
mennyire szeretem önt; én most már csak azt
kérdem nagysádtól, megveti-e az én szerelme-
met, vagy hajlandó engem a világ legboldogabb
emberévé tenni?

Térden állva várta Alfréd a döntő felele-
tet. A leány szája körül pajkos mosoly kezdett
játszódni, mely majd hangos kacagásba tört
ki s átragadt az anyára és fiura is.

— Én fel akarok hagyni a versfaragással,
ügyvéd ur . . . de csak azon föltétel alatt, hogy
megszababit engem attól a borzasztó zongora-
művésztől!

Ezen igazán okos ajánlathoz mindhárman
megadták beleegyezésüket és minthogy az öreg
bácsinak se volt semmi kifogása, avval az utolsó
akadály is megszűnt s egy pár hét múlva Tar-
pataky Alfréd ügyvéd ur oltárhoz vezette bájos
szomszédnőjét!

Erzsébet királyné testvére megégett.

Páris, máj. 5. (Saj. tud. táv.) A holttestek agnoszkálása egyre tart. Azt hiszik, hogy az Alenconi hercegnő, Erzsébet magyar királyné testvére is a megégettek közt van.

Megerősített gyászír.

Bécs, máj. 5. (Saj. tud. táv.) A bécsi udvarhoz érkezett párisi jelentés szerint most már teljes bizonyossággal meg van állapítva, hogy az Alenconi hercegnő is tüzhalt szenvedett, amennyiben megtalálták korom má égett holttestét. Csak az ujjain levő gyűrűkről ismerték fel a borzasztó véget ért hercegnőt. — A jelenleg Terriletben tartózkodó magyar királynét azonnal értesítették a szörnyű katasztrófáról. A megégett hercegnő 50 éves volt.

Katasztrófa a bazárban.

Páris, május 5. (Saj. tudósítónk távirata.) A Figaro a halottak közé sorolja az Alenconi hercegnőt is. Éjnek idején igen sokan, köztük anápoli királynő is, aggódva a hercegnő palotájába siettek, hogy hirt vegyenek a hercegnőről. A holttestet az ujján levő gyűrűről remélték felismerni, de a többi ismertető jelek nem egyeznek.

Páris, május 5. (Saj. tudósítónk távirata.) Az Alenconi hercegnő ez ideig nem tért vissza lakására. A szerencsétlenül jártak között még nem ismerték fel a holttestét. Minden jel o d a mutat, hogy a hercegnő odaveszett. A lapok mind a halottak közé veszik őt. A halál hír hivatalosan még nincs megerősítve.

A szerencsétlenség hatása.

Páris, május 5. (Saj. tud. távirata.) Az Alenconi herceg 2 órakor érkezett nejének a házába, de a herceg a katasztrófa pillanatában nem volt ott s azután élete kockázatával kereste nejét, de hiába csak egész éjjeli keresés után ismerték fel fél kezét a jeggyűrűről. A férj közel van az örüléshez általában az összes rokonság is igen le van sujtva. Királyunk ma 2 órakor kapta a sürgőnyt Lainzba s a királyné vigasztalhatatlan. Az elégettek közt van még Henriett belga hercegnő is, a belga trónörökös leánya, az Alenconi herceg fiának felesége.

A mentési munkálatok.

Páris, május 5. (Saj. tudósítónk távirata.) A sebesülteket mind a bazárral szomszédos házakba vitték. Körölbőlül 180 személyt lehetett saját lakására szállítani. Flores spanyol konzul neje, kit kórházba vittek sérüléseibebelehalt. A felismert holttestek között vannak a következők: Floresné, Henriette Himindal, Carnel de St. Martin bárónő, Vicomtesse Marie Bonneval, Ginoux nővér, a raincyi Szt. Vincze kolostor főnöknője, de Grancy kisasszony, Dédier bárónő, Minerel grófnő, Podevin gróf, Gillem Leona nővér, Hacisman Jaquesné, Brodeville grófnő, St. Perier grófnő, Reville barond, Munier tábornagy neje és De Cheville két leánya.

Epizódok a katasztrófa idején.

Páris, máj. 5 (Saj. tud. táv.) A jótékonyági bazárnak 22 árubódéra volt. Egyben-egyben 40—50 ny személy tartózkodott, kik csaknem mind a mágnás osztályhoz tartoztak. Clari munerius egy félórával a tüzvész kitörése előtt hagyta el a bazárt Saussier tábornok, a ki az első tűzvan — kiáltások idején távozott a bazárból, könnyebb sérüléseket szenvedett a lá-

bán. Uzés hercegnő az arczán kapott kisebb égési sebet. De, la Tour hercegnő, kit tévesen sorolnak a megégettek közé az arczán és karján szenvedett kisebb sebekkel menekült meg a szerencsétlenségből.

Az áldozatok a halottas házban.

Páris, máj. 5. (Saj. tud. táv.) Az iparcsarnokba szállítottak száma eddig 115. Remélik, hogy már az összes holttesteket feltalálták s ezek száma nem haladja túl a 115-öt. A közársasági elnök a sebesülteket a kórházban meglátogatta. Az iparcsarnok terme, hol az áldozatokat kiterítették, rettenetes látványt nyújt. A lebontás előtt álló terem padozatát lepellel takarták be és ezekre fektették rá három sorban a holttesteket. A terem ajtaja előtt nagy jajveszékelt csoport áll, mely nehezen várja, hogy beereszszék. Hogy a holttestek felismerését lehetővé tegyék, egyszerre csak kevés embert bocsájtanak a terembe és fáklyákkal látják el őket.

A sebesültek a kórházban.

Páris, máj. 5. (Saj. tud. táv.) A sebesültek közül a beuyoni kórházban fekszenek, Lussingen, Juliane urnők, Horn grófnő, Floresné, Cavillon de la Tour grófnő állítólag megégett hasonlót gyanítanak Porges bankár nejeről. A negyedben mindenütt gondterhes arczok láthatók. *Az iparcsarnok előtt, a hol több mint száz halott fekszik, az elegáns fogatoknak egész sora áll, melynek tulajdonosai a siralomháza vált termék egyikében kétségbeesetten keresik családjuknak elveszetnek hitt tagjait.* Az áldozatok közt van számos szerzetes is kik mint kisegítő elárusítónok működtek a bazárban.

A mai matinéé.

— A katolikus kör ünnepélye. —

A nagyvárad kath. kör ma ünnepeli meg fenkölt gondolkozásu, szeretett védnökének dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök ötven éves áldozarságának évfordulóját.

A közönség nagy érdeklődéssel néz a matinéé elé, mely a műsorból itélve szép, és megható ünneplése lesz a bibornoknak, ki személyes jelenlétével is emelni fogja az ünnepély fényét. Kivüle még Battlyányi József s nagyon sokan a város előkelőségei közül megígérték, hogy részt fognak venni a matinéén, melynek műsora a következő:

M Ű S O R:

1. *Üdvözlő dal.* Beleznay Antaltól. Előadja a kör énekkara.
2. *Üdvözlő beszéd.* Dús László világi alelnök.
3. *Ave Maria.* Beleznaytól. Énekli Ámon Margit kisasszony.
4. *Hálászózat.* Alkalmi óda: irta Dús László. Szavalja Imrik Gusztáv ügyvédjelölt.
5. Részlet *Beethoven* »Pathétique« sonatájából és *Wagner* »Tannhäuser« operájából. Zongorán előadja Tóth Margit kisasszony.
6. *Pápai hymnus.* Előadja a kör énekkara.
8. *Záró üdvözlés.* Tartja Dencs János egyházi alelnök.

A matinéé pont 11 órakor fog megkezdődni.

Tekintettel a nagyfoku érdeklődésre, melylyel a közönség az ünnepély iránt viseltetik, a kör diszterme kizárólag a *hölgyek számára lesz fentartva.* A tisztelt meghívott közönséget tehát ezuton kéri föl a rendező bizottság, hogy a kör helyiségeinek szük voltára tekintettel a férfi tagok a második (billiard) teremben foglaljanak helyet.

UJDONSÁGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva ma d. u. 3—5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Három aranymisés pap.** Tegnap számbunkban megírtuk, hogy Schlauch bibornok egyik iskolatársa Rosen Pál május 3-án mondta aranyisését Aradon. Most még egy ilyen aranymisés papról kell megemlékeznünk, ki szintén a nagyvárad bibornok-püspökkel járt valha. Az »Egri Híradó«-ban olvassuk, hogy Stepha n o v s z k y Sándor egri apát-kanonok szintén vasárnap tartotta aranymisését a székesegyház káptalani sekrestyéjében. Az agg főpap Schlauch bibornoknak a negyvenes években növendéktársa volt a pesti központi szemináriumban s ezelőtt 50 évvel ugyancsak husvét második vasárnapján tartotta első szent miséjét.

* **Uj királyi tanácsos.** Ő felsége id. Szinyei Józsefnek, a magyar nemzeti muzeum nagytudományu könyvtárosának ezen minőségében és az irodalom terén kifejtett tevékenysége elismerésül a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

* **Ajándék a bibornoknak.** Peiser Károly püspökségi mérnök elkészítette mindazon épületeknek (iskolák, templomok, gazdasági épületek stb.) fényképét, melyek Schlauch bibornok 10 évi nagyvárad püspöksége alatt készültek s azt egy művésziesen piros bársonyba kötött albumban felajánlotta a bibornoknak, ki tegnap délelőtt fogadta Peisert s köszönetét nyilvánította neki a gyönyörű műért. A bibornoki czimerrel ellátott remek album Schmid Gyula helybeli könyvkötő finom izlését dicséri.

* **Iskolalátogatás.** Szemes Imre Bihar-megye másodtanfelügyelője a napokban meglátogatta a bihari iskolákat, óvodákat. Különösen meglegedését nyilvánította az ottani r. kath. iskolára nézve, melyben ugy az előmenetel, mint a tapasztalt rend megnyerte tetszését. Különös, hogy a tanfelügyelőség erről a látogatásról nem emlékezett meg a megyei közigazgatási bizottság ülésén, míg a több iskolákat felemlítette.

* **A Bémer-téri színház a tanács előtt.** Nagyvárad város tanácsa tegnap foglalkozott a szépművészeti, közlekedési és pénzügyi szakbizottságok véleménye alapján a színháznak a Bémer-téren leendő felépítésének kérdésével. A tanács a Sztarill Ferencz és társai indítványát mellőzendőnek tartják és a Ländler Ferencz által headott s a Bazár-szoros kibővítésével kapcsolatos tervezetet fogadják el a további tárgyalás alapjául. Ez irányban a kérdés jogi, pénzügyi és műszaki tekintetben leendő előkészítésére Bordé Ferencz elnöklete alatt, Dus László, Ragány János, Busch Dávid, Bozóky Béla, Száhländer Károly és Rimanóczy Kálmán tagokból álló bizottságot kérte fel.

* **A kir. pénzügyigazgató jubileuma.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgató Borosjenő Papp Miklós, a f. hó 8-án állami szolgálatának negyedszázados évfordulóját ünnepli. Ez alkalommal a vezetése alatt álló hatóság és alárendelt pénzügyi hivatalok összes tisztviselői a szeretett főnöknel Faust Elek pénzügyigazgató helyettes vezetése alatt a hivatalos helyiségben d. e. 11 órakor testületileg tisztelegnek s egy díszes emléktárgyat nyújtanak át. Este pedig a Félix-fürdőben társas vacsora lesz.

* **Nagyvárad közegészségügye.** Az elmúlt április hóban Nagyvárad város közegészségügye jó volt, mivel jóval fölülmulta a halálozások számát a születéseké. A ragályos betegségek csak szörványosan fordultak elő. Difteritisz egyetlen egy sem volt. A vör-

heny 6 esetben, 1 halálzással, a kanyaró 1 megbetegüléssel, a hasi hagymáz egy betegüléssel és halálzással szerepelt. — Élve született 85 férfi, 66 leány, összesen 151 gyermek. Meghalt 68 férfi, 50 nő, összesen 118 egyén; ezekből leszámítva a 26 idegent, a szaporodás 59. Az elhaltak városrészenként: Újvároson 33, Olasziban 32, Katonavároson 24, a kórházakban 29. A legtöbb halálzást, 25-öt, a tüdővész okozta. — A város 189 szegény beteget gyógykezeltetett.

* **A kiállítási oklevelek.** Az ezredévi kiállítás kitüntetői még nem kapták meg az állami arany-ezüst és bronzérmeket. Ezekhez diplomát is kapnak a kiállítók. Sokaknak a bíráló bizottság elismerő nagy díszoklevelet szavazott meg, mivel azonban ezen diplomák művészi kivételük lesznek és elkészítésük hosszabb időt igényel, a kereskedelmi miniszterium csak ez év augusztus havában fogja kiosztani a diplomákat. Az ezredévi kiállítás érmeit és okmányait csak az ősszel fogják kiosztani, mert azok csak szeptember—október hónapban készülnek el a különféle műhelyekben. Az érmeiket Körmöczbányán készítik, míg az okmányokon négy budapesti nyomda dolgozik.

* **Athelyezések.** A magyar királyi pénzügyminiszter B a u s c h e r Rezső iroda tisztet továbbá Deésről Sz a b ó Ákos p. ü. fogalmazót, a nagyváradai pénzügyigazgatóságához helyezte át szolgálattétel végett, mindkettőt saját kérelmére folytán.

* **Az adók befizetése.** A nagyváradai városi adóhivatalnál az elmúlt április hónap az adók befizetése kedvezőtlen volt, mert 2840 frt 12 krrel kevesebb kincstári adó folyt be, mint tavaly április hónapban. Befolyt pedig: Kincstári adóban 10538 frt, kamatban 281 frt 27 kr, hadmentességi díjban 488 frt 23 kr, jog-és bélyegilletékben 2521 frt 05 kr, házaló-adóban 33 frt, fegyver-adóban 1 frt, összesen befolyt 13863 frt 49 kr kincstáradó.

* **Öt évi tanfolyam a theológián.** A tudományegyetem hittudományi karán abból az alkalomból, hogy a karban rendszeresítették a bölcséleti katedrát, fölmerült az a nézet, hogy a mostani négy évre szorított theológiai kurzust, a végből, hogy a hittudományokat a kor követelményeihez képest magasabb színvonalon művelhessék, ötödik előkészítő évvel toldják meg. A kar ezt a kérdést általánosságban fölvetette a közoktatási miniszter és a hercegprímás előtt. A miniszter pedig, hogy e kérdést mielőbb alaposan megvitathassa, fölkererte a hercegprímást, hogy véleményét vele mielőbb közölje. Csak ezután teszi meg a kérdés érdemére vonatkozó további lépéseket.

* **Új tisztí orvos.** D e á k Jakab vaskóhi járásorvost a tisztí orvosi vizsgák országos bizottsága Kolozsvárott a napokban tartott vizsgálatok kiállása után tisztí orvosá képesítette.

* **Magyarosodunk.** A belügyminiszter megengedte, hogy F e n á k e l Károly berettyó újfalu illetőségű budapesti lakos a saját, valamint Ferencz és Mihály k. k. gyermekei nevét »F ü r e d i « - r e, K o h n Jakab okányi lakos s k. k. Ella, Gyula és Irma gyermekei »K e m e n y « - r e végül, hogy K l e i n Ábrahám nagyváradai reáliskolai tanuló nevét »Székely« - r e változtathassa.

* **Kis mértékben való elárusítás hitelesítetlen üvegekben.** A pénzügyminiszter fölmerült panaszok folytán kijeleatette, hogy aki engedélyt nyert bornak, sörnek és égetett szesz italoknak kis mértékben való elárusítására, ez engedély alapján jogosítva van arra, hogy az engedélyben megnevezett italokat kellőleg dugaszolt, lepecsételt vagy lemenzzel lezárt edényekben az ürmérték megjelölésére való minden kötelezettség nélkül forgalomba hozhassa mert a szesz italoknak kis mértékben való elárusítása nincs hitelesített edényeknek a használatához kötve,

* **Járványos betegségek Biharmegyében.** Április második felében Biharvármegye területén a járványos betegségek sokkal több áldozatot követeltek, mint a téli és kora tavaszi

hónapokban. Különösen a hólyagos himlő terjed a belényesi járásban. Az előbbi hónapban csak két községben pusztított a veszélyes betegség, most azonban 13 gyermeket ölt meg. Alsó- és Felső-Kimpány községben megszűnt a himlő, Belényes-Ujlakon 16 eset, 5 halálzással, Belényes-Valányban 6 esetben, 1 halálzással, Prészákán 11 esetben, 4 halálzással, Fonácán 5 esetben 1 halálzással, Buntyesden 5 esetben 2 halálzással fordult elő. — Hasi-hagymáz a 4 régi betegedés mellett újabb esettel nem szerepel; az egy korábbi kanyaró beteg meggyógyult. A difteritisz 1 halálzást, a vörheny pedig 3 halálzást okozott.

* **Mátyás király lovagterme.** A budai királyi vár gellérreghi oldalának restaurálása közben rendkívüli érdekes leletek bukkantak. Ráakadtak volna ugyanis Mátyás király lovagtermének maradványára. A palota déli sarkán a hol a királyné rendszeresen sétálni szokott, a kertet fölásták s munka közben mintegy négy méternyire a föld színe alatt hatalmas, gyönyörű arkitektúrájú oszlopfőket találtak. Tovább folyt az ásás s a törmelékéből hamarosan egy három méter magas óriási pillér bontakozott ki. Napokig folyt ezután itt a munka, míg lassankint egy egész három szakaszos, tágas gotikus boltozatu terem alapját tisztították ki az idő folytán nagy részben bedőlő ívezet törmelékéből. Történetírónk szerint, a kik az ásást színhelyén többször megfordultak, ez lehetett Mátyás király híres palotájának lovagterme. A királyi palota restaurálásának befejezése után a terem hir szerint sülszerűen kitatarozzák, bebojtozzák és a királyi vár lagerekesebb emléke gyanánt továbbra is fentartják.

* **Elmaradt térzene.** Ugy fogadtuk az első térzenéről szóló jelentést mint az első fecskét, vagy az első golyót, melyek mind azt hirdetik, a mit a szerkesztőségi papírkosarakban heverő versek is zengenek, t. i. itt a tavasz. Egyszóval örömmel vártuk mindnyájan a legelső térzenét, mely azt jelzi, hogy lehet már a szabadban tartózkodni és üdülni, de ezt az örömet alaposan erontotta a tegnapi esős nap, mely valóságos ősi hangulatot varázsolta a földre mely miatt a Schlauch téri katona zene is elmaradt a benne-ok, dadák és a gyermekesereg nagy bánatára. Az elmaradt térzenét pótolni fogják.

* **Az utczák rendezése.** Nagyvárad város szépészeti és közlekedési szakköztsége a város közege ügyében véleményezi, hogy ez évben a vasúthoz vezető nagyon is megrongált kősi utat javítsák ki s ugyanitt a gyalogjárót műkövel burkolják; továbbá Várház- és Lakatos-utczát kövezzék ki. Felvette a szakköztségi, hogy helyes volna az égetőbb kövezési kérdések mielőbbi megvalósítása céljából egy n a g y o b b összegű a n o r t i z á c i ó s k ö l c s ö n felvétele a melyből a kövezetvám-alap mostani tartozása is kifizethető lenne. A várostanácsa elfogadta és magáévá tette a szakköztségi javaslatát s elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

* **Tankötelesek összeírása.** Az 1897—8-ik tanévre közoktatási miniszter az óvó és mindkét nembeli tanköteles növendékek összeírását elrendelte. Az összeíró tanítói közegek már megkezdtek nehéz munkájukat, melyet a legnagyobb szigor és pontossággal kell végeznük, mert ha a létszám a népesség arányától feltűnően eltérne új összeírás válnék szükségessé. Miért a közönséget felkérjük, hogy az összeírókat támogatni, a felvilágosítást megadni szíveskedjenek. Az összeírást eszközlik:

Olasziban: Nagy Lajos, Dobó Imre, Domokos Andor.

Újvároson: Máté András, Mártonffy Zoltán, Zámorovszky Rezső.

Katona és Csillagvároson: Ludvig B. Béla, Virányi Győző.

Velenyén: Istvánffy József.

* **Az aradi g. kel. zsinat.** Vasárnap kezdődött meg Aradon a g. kel. zsinat, melyre Nagyváradról Z i g r e Miklós ügyvéd, P a p p János megyei főjegyző és több gör. kel. lelkész utaztak el. A zsinat péntekig tart.

* **Heliász történelme.** Az iskolában történelk óra közben. A tanár: Ki nyerte meg a f a r z a l o s z i ütközetet? — A tanuló nagy meglepetéssel: De tanár ur... a reggeli lapok szerint még meg sem történt...

* **A zálogházi kamat.** A kereskedelmi miniszteriumban üdvös dologra készülnek; szabályozni akarják a magánzálogházak kamatviszonyait. A jelenlegi magas kamatlábat le akarják szállítani. A miniszterium e dologban a kereskedelmi és iparkamarától kért véleményét.

* **Fejérváry a portás előtt.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter régi katona ugyan, de már még sem oly régi, hogy őt elfelejthették, félreismerték volna. Mult héten Szegeden járt, s ekkor történt vele, hogy nem ismerték és felismerték, a miből mulatságos kaland keletkezett. A miniszter meglátogatni akarta Kállay főispánt s a 46. gyalogezred ezredesi ruhában ment gyalog a főispánhoz. A kapuban hatalmas Cerberus — portás állta útját, óriási buzogányát gyanusan forgatván kezei közt s kérdezte:

— Kit keres?

— A főispán urat, — mondotta szerényen a miniszter.

— Talán a főispán úr ő méltóságát? Aligha lesz odahaza, jegyezte meg félvállról a portás.

— Ezt szeretném tudni.

— Na, hát akkor várjon, majd mindjárt meg-nézem.

Azzal a portás hangosan felszólt az emeletre.

— János! Odahaza van a méltóságos úr?

— Majd megnézem! Ki keresi?

— Valami vén esetaló. Nem akar hiába az emeletre fáradni,

A miniszter mosolygott, várt, de a válasz csak késett, mire a miniszter mégis csak felballagott az emeletre. Éppen akkor jött ki a főispán, a ki a képzelhető legnagyobb udvariassággal üdvözölte a minisztert. A portás lágra meresztette szemét s mikor János lejött, kérdezte, ki az a vén esetaló?

— Hogy kiesoda? — Hát a honvédelmi miniszter.

A derék Cerberus szemét még tágra nyitotta, de nagyobb baj nem történt, mert a miniszter maga járt közbe a főispánnal.

* **Rajta csipett bertolvajok.** Árgyelán Alexa belényesi gazdától már mintegy egy év óta szünet nélkül lopták Damuesa Vaszali és Popa Ávrám eselédai a borát, míg végre a napokban rajta csipette őket a lopáson és nyomban a csendőrség által el is fogatta őket; a csendőrség vallatásából kislült, hogy hat tagból áll a banda s a már régóta folytatott lopást egész sportszerűleg üzték; a czinkosokat mind letartóztatták és átadták a belényesi járásbírósnak.

* **A tolonczház építése.** A napokban már emittették, hogy B u s c h Dávid városi főmérnök elkészítette a tolonczház és az ezzel kapcsolatos rendőri és tüzoltó különítmény részére szükséges épületek terveit. A tolonczház a mostani dolgozóház helyére épülne s az összes költség 30 ezer forintba rugna, a melyből az állam 10 ezer forintot fedez, tehát 20 ezer forinttal kell az épület felemeléséhez hozzájárulni. A tanács javasolni fogja a jövő heti közgyűlésen a tolonczház építését.

* **Tettenért tolvaj.** Az élesdi járásban levő Esküllő községben. — mint levelezőnk írja, egy jómódu paraszt embert megakartak lopni. A csendőrség azonban ideje korán értesült a tervről s még a faluból ki sem vitték éjjel acsikókat, a csendőrség már elesítte. A tolvajt vallatni kezdték s töredelmesen beismerete tettét. A további intézkedések megtétettek.

* **A kiflik elrablója.** Botos Tógyert sütemény elárusítóul megfogadta egy helybeli pék. Botos ki is ment tegnap árulni s karján szépen meghuzódott egy kosár friss sütemény. Árult délig, de nem sokat. Botos eleinte szundikált mellette, majd felébredt s érezte mint korog a gyomra s mint éhezi az előtte levő duzzadt eledeleket. S a n y a r ó Vendeli kinokat állott ki, sőt az ő kinja még nagyobbak voltak, mert érezte a sütemény illatát is, s vérben forgó szemekkel szavalta ezek láttára:

Nézlek nézlek de hiába nézlek,

Nem való vagy te szegénylegénynek!

Addig addig nézte, hogy megugrott a kosárral és az összeszedett pénzel. A gazdája jelentést tett a rendőrségnél s most keresik az éhes Bótost. (üthetik má' botta!)

A napidijasok mozgalmá.

— 20 kr. többlet —

Nagyvárad városánál alkalmazott összes napidijasok folyamodtak a Törvényhatósági Bizottsághoz, hogy napdijaikat f. évi január 1-től visszamenőleg 30 krral emeljék fel. A városhoz beadott kérvényt alább szószerint közöljük s hisszük is, hogy a méltányos kérelmet a közgyűlés teljesíteni fogja. Ez a tárgy egyébként a május hó 9-iki díjnok ülésen is szóba fog jönni, melyet Lovassy Andor elnöklése alatt tart az országos díjokegylet nagyváradi fiókjá.

A beadvány következőleg hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A városi tisztviselők fizetésemelésének immár megoldott kérdése a város szolgálatában lévő összes tisztviselők és alkalmazottakra többé-kevésbé kedvező elintézkedést nyert.

A jelzett összes tisztviselők és alkalmazottak emez örömeiből csupán a napidijasos zárattak ki úgy; hogy ezekhez a legcsekélyebb javadalmazás árnyéka sem közelít.

Tudnunk kell, hogy a napidijasok a munka érdekének azon küllői, melyek nélkül a kerék összeomlik.

A napidijasok nagyrésze kezelési munkát teljesítenek, melyek nagyobb fizetéses tisztviselők teendői volnának és amelyek felelősséggel járván, azokat épp oly odaadó hűséggel és szorgalommal teljesítik, mint bármely felesküdt tisztviselő.

Mi a város napidijasai nagyrészt családok és nagyrészt többtagú családok szintén ebben a rendkívüli drágaságban éppen úgy érezzük, sőt még százszor erősebben a nélkülözések fájó terheit, mint a nagyobb fizetést élvező tisztviselőség.

A tekintetes törvényhatóság által indokoltnak talált fizetés emelés kérdését kedvező megoldásban részesíté, méltányosnak találta már az előző években is a tisztviselőség ama szomorúan felhangzó panaszát, mely szerint e drágaságban oly nehéz a megélhetés, minél fogva azok számára drágasági pótlék ezímen arányos összegeket szavazott meg.

Most mi, tisztelettel alulírottak minden alapos ok nélkül kihagyattunk minden kedvezményből, mintha mi volnánk a város legmostohább gyermekei, kihagyattunk s küzdünk tovább magunk és fájó érzéssel látjuk nélkülözni családunkat és napidijas társainkat.

Tegyük szívünkre a kezünket s gondoljunk a napidijasok sorsára, kik a közszolgálaton együtt küzdenek s még korlátozottabb módon viselik a napi munkák terheit azoknál, akik amugy is kedvezőbb állásponton vannak, ha tehát egy Urat szolgálunk, együtt küzdünk, miért lettünk mi kizárva? hiszen a tervezet összeállításakor a tisztviselők javadalmazását viszonyították a más vidéki tisztviselőkéhez, hát a miénket nem kellett viszonyítani? hát nekünk — napidijasoknak — olesóbban adják a lakást, a krumplít, a lisztet, a zsírt, sőt, kenyeret, ruhát? stb. más vidéken a napidijasok az ottani viszonyokhoz mérten — h abár ott is csak tengődnek, de mégis — inkább kijöhetnek mint mi, aminthogy ezt a tekintetes bizottság a fizetés felemelésnél beismerte.

Indokaink hosszabb sorozatával nem akarjuk a tekintetes törvényhatóságot terhelni, azt hisszük ennyi is elég arra, hogy sorsunk átlátható legyen.

Miért is alázattal kérjük, miszerint jelen folyamodásunkat a tekintetes törvényhatósági bizottság elé terjeszteni méltóztassék, ahol is aziránt esedezünk: hogy ügyünket tárgyalás alá venni s tekintettel arra, hogy a múlt 1896 évről a szokásos drágasági pótlékban sem részesültünk, ami egy ftt napidijainkat e f. évi január hó 1-től kezdődőleg 20 krajczárral felemelni sziveskedjék.

Tisztelettel lévén

Nagyvárad 1897 április hó 21-én

alázatos szolgáló

Nagyvárad város összes napidijasai.

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok a keresk. iskolában.

Mint értesülünk a nagyváradi felső kereskedelmi iskolában f. hó 24-én lesz a III-ad évfolyamon az osztályvizsga megtartva. Az érettségi vizsgálatok (ugy a szóbeli, valamint az írásbeli) június 15—20-ig lesznek megtartva, a kiküldött miniszteri biztos jelenlétében

Agyonverte az anyósát.

— Kegyetlen gyilkosság. —

Iszonyu gyilkosságról értesíti lapunkat levezelőnk, Élesdről.

A hosszú idő óta lappangó gyűlölet, a bosszu, borzasztó tette ragadt egy némbert s vadállati kegyetlenséggel megölte férjének édes anyját.

T ö t t ö s községben K o b o k Onuczné évek óta rossz viszonyban volt menyével T u n d u k Máriával, mert egy lopási ügyben gyanusította.

Nem egyszer nyílt ellenségeskedéssé fajult köztük a gyűlölködés s botránys veszekedéseket idézett elő.

A fiatal menyecske egy ízben már bántalmazta anyósát, sőt fenyegette, hogy jobb lesz, ha messze elköltözik a községből, mert egyszer »a kutya eszi meg a véréit.«

Május hó 3-án ismét heves jelenet volt köztük. Fél napig pereltek s iszonyu módon szidalmazták egymást. Egyik sem akarta hagyni jussát, s mivel nem volt otthon egy férfi sem, nem akadt békítő, aki igyekezett volna a két nyelves asszony dühét csillapítani.

Szerencsétlenségére az öreg K o b o k Onuczné a perlekedés közben ismét előhozta a régi lopás-ügyet. Ez olaj volt a tűzre s veszedelmét okozta.

T u n d u k Mária mint a vadállat, oly dühvel rohant anyósára s letépervén a földre megfojtotta. Csak akkor engedte el a szerencsétlen öreg asszony nyakát, mikor már meg volt halva. De még ez sem elégítette ki a kegyetlen asszonyt. Előkapott egy dorongot s azzal agyba főbe verte a már meghalt asszonyt. Betörte a fejét és összetörte az oldalcsontját. A csendőrség azonnal elfogta a kegyetlen asszonyt s bezáratották Élesdre, a járásbíróház fogházába. Nem tagad semmit, beismeri hogy megölte az anyósát, de az „megérdemelte“ mert évek óta kinozta őt.

A szerencsétlen asszonyt hivatalosan felboncolták s a község lakosainak részvéte mellett temették el.

A gyilkos asszonyt az előzetes vizsgálat befejezése után bezáratják a nagyváradi királyi ügyészség fogházába.

IRODALOM.

— A »Világ«. Magyarország és a külföld képes heti krónikája. Ehrlich Vilmos felelős-, dr. Sziklay János fő-, Kahn József társszerkesztő. Megjelen minden vasárnap másfél íven külön magyar és német kiadásban a »Gazette internationale des étrangers« melléklettel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Felső-Erdősor 1. sz. Előfizetési ár: Magyar v. német kiadás egy évre Magyarország területén 5 ftt, külföldre 7 ftt.

Hogy mi akar lenni ez a maga nemében merőben új vállalat, czíme eléggé megmutatja. Ismertetni akarja a magyar hazát s a hét eseményeit írásban és képen, itthon és a külföldön. Jelen szám tekintélyes részét a bibornok jubileumára tekintettel Nagyvárad ismertetése képezi, még pedig elég jó irányu ismertetése. Az alaposág ellen itt ott tehetnénk némi kifogást. Így a többi közt a várról a 7. lapon azt írja, hogy valószínűleg ott állott Várad ős székesegyháza. A valószínűségeen régtul vagyunk. Soha senki kétségbe nem vonta azt. (Általában vidéki városaink ismertetésében nagy könnyelműséget tapasztalhatunk irodalmunkban. Tessék csak elolvasni pl. a Singer és Wolfner-féle »Magyarország« uti kalauzait, vagy a »Magyarország utirajzokban« című várlalat, »Az Alföld« füzetét s szemünk szájunk eláll, annyi hibát találunk.) A várad képek közül csinos a Szent László fej-ereklyetartó

képe, a bibornok arczképe. Papír és nyomás kitűnők, a tartalom eleven és változatos. Melleg ajánljuk a maga nemében uttörő vállalatot a közönség figyelmébe és pártfogásába.

Leleplezések a magyar szabadságharc és a magyar emigráció idejéből. 1848—1861. Közli Szedlák Mátyás 1848/49-iki nyug. honvéd tüzérhadnagy. Ára 1 korona. Budapest, Szent-Gellért könyvnyomda VIII. Práter-utca 44. sz., 132 lap. Nagy ideje lenne már, ha valaki, pl. Tóth Béla megírná a negyvenes, hatvanas évek magyar történetének »mende-mondait«, »hazugságait«, melyek lidércnyomást gyakorolnak a magyar közönségre, s mindig távolabb viszik az igazságot. A nép és ámitói, egyenlő buzgalommal bár nem egyenlő becsületességgel iparkodnak szenteket, hősokeket csinálni olyan emberekből, kikhez minden ragyogó tulajdonságaik daczára sok-sok folt tapad. Az öreg 76 éves tüzérhadnagy könyvét, melyen épen nem lát-szik meg, hogy öreg kéz írta, nagy örömmel üdvözljük, mint a nagy idők tanujának vallo-másait Szeretnők azonban mindazoknak szóbeli közlését is kinyomatni, akik hasonlóképen tanui voltak, még pedig budapesti tanui azon eseményeknek, de akiknek a »közvélemény« rémes zsarnoksága következtében nincs bátorságuk előállni az igazsággal. Ezek a leleplezések a tanu elbeszélésének közvetlenségével, az egyszerű, de eleven, kellemesen folyó előadásnak természetességével hatnak. Hányszor hal-lottuk egyik-másik állítását a nagy idők tanui-nak ajakáról. Így nemrég halt meg egy különben nagy Kossuth-tisztelő öreg ur, emeritus honvéd, aki sok adataival bizonyította, mily nagy szerencsétlenség volt K o s s u t h n a k neje n a g y r a v á g y ó d á s a. — De mortuis nil nisi bene, (A holtakról csak jót mond-junk) ez hamis elv s lehet igazságtalanná az élők iránt; de mortuis nil nisi vere (A holtak-ról csak igazat mondjunk) ez a helyes elv. A mit Kossuth magatartásáról beszélt a nyomorúságba jutott emigránsokkal szemben — hány embertől halottuk mi már ezt! Van azonban nagyon sok dolog a könyvben, ami merőben új volt előttünk s az lesz bizonyára sokak előtt. A könyv 26 kis fejezetre oszlik, melyek-nek tárgya természetesen nagyon különböz, mert a szerző nem valami rendszeres munkát akart írni, hanem azon eseményeket akarja megvilágítani, amelyekben neki is része volt már olyan amilyen. Kis emberek vallomása sokszor értékesebb lehet és megbízhatóbb, mint az egymással harezban álló, érdekelt nagyoké. Tessék csak összevetni Kossuthnak, Bemnek, Szemerének, Görgeynek, Klapkának iratait egymással. Valóban egy Kemény Zsigmond lélektani tudására, megvesztegethetetlen becsületességére van szükség, hogy eligazodjék közöttük. Szerzőnk azonban sokkal kisebb szerepet játszott ama zivatáros időkben, sokkal kevésbé volt érdekelve, minthogy szántszándékkal kellett volna ferdítenie az igazságot. Könyvét a legmelegebben ajánljuk, kivált a szántszándékkal főbevezetett ifjuságnak.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Durand és Durand.

— Az első premiera. —

Franciaország republikáns, de ugy lát-szik, hogy azért mégis rendkívül nagy különbség van társadalmi tekintetben egy fűszerkereskedő és ügyvéd között, mert két kitűnő humoru vígjátékíró: Valabreque és Ordonnaux érdemesnek találták bohózatot írni róla, még pedig milyen bohózatot, vagy kétszázszor egymásután adták a párisi »Palais Royal«-ban lankadhatatlan sikerrel, a direktor és a társszerzők valósággal vagyont gyűjtöttek az előadások jövedelmeiből.

A nagyváradi szinkörben tegnap került először színre a »Vigszínház« e kasszadarabja s nálunk is teljes sikert aratott.

Minthogy az egész darab csupa epizód és félreértés, a darab meséjét elmondani szinte lehetetlen.

A bohózat abból indul ki, hogy Durand Albert fűszerkereskedő beleszeret Coquardier Louise-be, egy vidéki földbirtokos leányába. El-akarja venni feleségül, de tudva azt, hogy

Coquardier leányát fűszereshez sohasem adná, azért kiadja magát unokaöccsének, Durand Albertnek, a hirneves párisi ügyvédnek s ekként elnyeri Coquardier kisasszony kezét és szívét, azonfelül pedig apósának csodálatraméltó respektusát és hódolatát.

Mindazok a konzekvenciák, melyek a szerelmes férj hazugságából kifolyólag egymást érik, valóságos virtuozitással vannak megírva. Lehetetlen lenne ezeket leírni. Ezt látni és hallani kell. Egy fűszerkereskedő, a ki három felvonáson át hirneves ügyvéd, a ki mindenki szatocsnak tart, pedig a fűszeres Durand ép annyit ért a prókátorsághoz, mint az ügyvéd Durand a cukor, kávé, gyertya, hering és só árulásához.

Ordonneaux és Valabrègue a legbrilliansabb technikával vezetik elő a feleseréit foglalkozásu Durand-okat és sok-sok félreértés közepette soha egy pillanatra sem térnek a a lehetetlenségek szinterére. Ez ennek a darabnak a force-a, ezért vált a vidéken mindenütt kasszadarabbá.

A szerzők francia leleményességgel, könnyedén, elmés fordulatokkal és szólamokkal kiaknazzák teljesen tárgyukat.

A végső jelenet, midőn kitudódik, hogy a fűszerkereskedő nem ügyvéd, kissé kínos ugyan, azonban az ily darabban nem szabad nagy pszichológiát és finomságot követelni.

Operette librettóvá feldolgozva e bohózat még kolosszálisabb sikert aratna, főképp, ha a két Durand-ot egy és ugyanazon primadonna játszaná.

A fűszeres Durand-ot Tompa Kálmán adta, ki ügyes játéknak minden egyes szavával nagy hatást ért el. Elég volt a színpadon megjelenie, hogy a közönség óriási kacajra fakadjon. A másik Durandnak Balla Kálmán, kinek distingválta, ügyes játéka van, biztosított teljes sikert. A Coquardier szerepében pedig Kövessy bizonyította be, hogy méltó arra a kitűnő hírnévre, mely megelőzte.

Durand egy dadogó kliensét H e g y e s s i játszott a pompás mimikával.

A nők közül első sorban Bácsnéról kell megemlékezni, ki nagy természetességgel és ügyességgel adta De le Haute-Tourelle-nét, egy származására és kék vérére rendkívül büszke asszonyt.

M é s z á r o s Gizella Louise kis szerepét adta nagy elevenséggel és kedvességgel. Temperamentumos színésznő, kinek azonban még nincs elég rutinja.

Végül még egyet: a darab nagyon is párisi, tehát nem mindenkinek való.

Színházi hírek. Holnap, pénteken Kontinak Nagyváradon már rég nem adott kedves zenéjü operettje »A cziperás« kerül színre a főbb szerepekben Rontay Boriska, Ámon Margit (Cucurillo), Tolnainé, Pintér, Déry, Kövessy, Hegyessi és Pesti Kálmánnal. — Szombaton kerül színre a Géczy István páratlan sikert aratott népszínműve a »Gyimesi vadvirág«, mely iránt már napok óta nagy érdeklődés mutatkozik a színházi prémierekre gourmaud közönség körében. Magdolnát Ámon Margit, Máriát Székely Irén játsza, kik mindketten Gyimesről hozatták kosztümjeiket. Kitűnő szerepe van e darabban a két komikusnak: Kövesinek és Hegyessinek. — Vasárnap lesz az első délutáni előadás, félárak mellett a »Csókon szerzett völgyön« kerül színre. Az előadás fél 4-kor kezdődik.

Heti műsor:

Péntek: Cziperás.
Szombat: Gyimesi vadvirág (Előszőr).

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

18.

— Sokszor ismétlődnek e jelenetek? kérdé Leonora.

— Valahányszor Daisy engedetlen, néha minden nap, máskor több hét is elmulik. Kegyed erre biztosan azt fogja mondani, hogy lehet ez, holott olyan nagyon szeretem.

Fejét tenyerébe hajtotta s nagyot sóhajtott. — És mi a vége?

— Láthatta! A gyermek lábaimhoz kuszik, úgy kér bocsánatot. Akkorára haragom rendesen lecsendesül, Daisy karjaimba veszem, össze csókolom, adok neki mindent, a mit csak kíván. Ma azonban nem birtam magammal, mert kegyed is ott volt, és újra bántottam. Mindjárt meglátom, mi lesz? Borzasztó! A gyermek nem tehet róla.

És ön nevelőnőt fogad, hogy ezt a nevelési rendszert folytassa?

A férfiú határozott, nyomatékos kérdésre egészen elbámult.

— Semmi esetre sem. Hogy jön erre a gondolatra? Épen elenkezőleg! rossz volt már a kezdet. Alig két éve vagyunk Hollandiában; Indiában egész szabadon volt a gyermek, nem volt időm, hogy vele foglalkozom.

— És anyja?

— Korán elvesztette.

— Indiai volt?

— Nem! Angol nő volt. Daisy egyik ronom felügyelete alatt volt, ki egészen elrontotta a gyermeket. Végül láttam, hogy úgy nem mehet tovább, mert Daisy egészen elvadult. Sok nevelő intézetet bejártam, de sehol sem tudták tartani, azért tehát nevelőnőt kerestem, a kire rábízhatnám, míg odaát ügyemet rendezhetném és aztán állandóan itt maradhatnék.

Leonora hallgatva nézett rá, mikor aztán észrevette magát, a férfi tovább folytatta:

— Kegyed láthatja, hogy nagyon nehéz ám gyermekem, házam idegenre bízom. Már mindent megkísérlettem, hirdetést, mások ajánlatát, egyesekkel, de hiába. Nem sikerült olyan ritka gyöngyöt találnom.

— Olyat nem is igen talál ön.

— Mégis! — felelt röviden, aztán gondolkodott, majd hirtelen felugrott bocsánatot kért:

— Bocsásson meg egy pillanatra, rögtön jövök, aztán kiment.

— Csodálatos teremtes — gondolta Leonora s újra a zép tárgyakon nyugtatta szeméit.

— Milyen boldog az, ki ezeket mind magáénak nevezheti! Milyen kár, hogy ilyen bárbarok vannak birtokában.

Rövid idő alatt visszatért az ur, látszólag nyugodtabb volt, egész arcán jóleső mosoly látszott.

— Alszik, lefektették, a könny még most is ott van az arcán! Szegény gyermek.

Leonora gúnyosan nevetett.

— Kegyed bolondnak gondol engem, nemde? — kérde — igaz! olyan eszeveszettek mutat magam, de engem sem neveltek, úgy nevelkedtem én is vadon; nagyon sokszor káromra volt már és épen ettől akarom Daisyt megóvni; őt jól kell nevelnem.

— Már régen kellett volna!

— Azt hiszi, hogy már késő?

Olyan félelemmel kérdezte ezt, hogy Leonora tüstént enyhíteni kezdte szavai értelmét.

— Az a körülményektől függ, nem is lehet határozott véleményt mondani. A gyermek nincs alapjában elromolva? (Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Minisztertanács.

Budapest, máj. 5. (Saj. tud. táv.) Ma délután késő esti órákig minisztertanács volt, melyen a folyó ügyeken kívül szóba került a 16 § is, és a kvóta kérdés, melynek tárgyalását a heves viták után holnap végzi be a bizottság. A Pol. ért. szerint a minisztertanács mint befejezett dolgot tekinti a Badeni bukását.

A reichráth elnapolása.

Bécs, máj. 5. (Saj. tud. táv.) Az osztrák képviselőház elnapolásáról szóló hírek megerősítést nyernek. Az elnapolás nemsokára bekövetkezik és állítólag őszig fog tartani a parlament szünete, mely idő alatt a kiegyezési bizottság fog összeülni és permanensül együtt maradni.

A törökök kihágásai.

Athén, máj. 5. (Saj. tud. táv.) A törökök számos kihágást követtek el Thessáliában. Házakat gyújtottak fel és fosztogattak ki. MASHelyt a templomokat lerombolták. E hírek itt kínos hatást keltettek. Ralli látogatást tett Bourré francia követnél, hogy a dolgot tudomására hozza. A miniszterek kitűnő benyomásokat hoztak magukkal Pharzalusból, azt hiszik, hogy a görög sereg dicsőséggel fog megfelelni feladatának, mely védelmi jellegű lesz. Azt beszél, hogy Smolonszki ezredet dandár tábornokká léptetik elő.

Uj főtisztek.

Athén, máj. 5. (Saj. tud. táv.) Vasszosz ezredet a hadsereg főnökévé nevezték ki Naxos helyébe. Metaxas, Vasiliades és Korpas ezredeseket a tesszáliai csapatok főnökeivé és pedig Makrisz tábornok, Masztrapasz ezredes és Antonovics ezredes helyébe nevezték ki. Konstantinidesz őrnagyot Krétáról visszahívták és a trónörökös serege tábornoki főnökévé nevezték ki.

A görög dinasztia megmentése.

Bécs, máj. 5. (Saj. tud. táv.) Jól értesült forrásból jelenthetem, hogy a kabinetek, különösen Ausztria-Magyarország és Oroszország, elkövetnek mindent, a mi lehetséges, hogy a görög királyi dinasztia megmentésék. Ferencz József király Pétervárott megígérte a csárnak, hogy szükség esetében egész tekintélyét latba veti, hogy a görög királyt trónján megtartsa. (nwt.)

Görög hajóraj Vóló előtt.

London, máj. 5. (Saj. tud. táv.) A Timesnek jelentik a harcztérrel: A görög flotta megjelent Vóló előtt s harczonalba helyezkedett. Az idegen hadihajók helyet csináltak neki a kikötőben.

SZERKESZTŐI POSTA.

V. J. Helyben. A tárcza rövid kivonatban ennyi. Maga itt, míg más a feleségét mulattatja? Ön haza rohan s látja, hogy nem mulattatja a feleségét senki. Ön vissza megy s az illető megjegyzi, hogy csak általánosságban mondta, hogy »más (a saját) feleségét mulattatja«. 100 aranyat annak, aki ezen nevetni tud. Mivel pedig nincs 100 aranyunk s még valaki nevetni találna rajta, inkább nem közöljük.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

A Vigszínház ujdonsága.

Bérlet 3-ik szám.

Bérlet 3-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

Nagyvárad, 1897. évi május 6-án,

az arad-nagyvárad színtársulat által:

M á s o d s z o r:

DURAND és DURAND.

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Coquardier	— — — — —	Kövessy Albert.
Durand Albert, fűszeres nagykereskedő	— — — — —	Tompa Kálmán.
Louise, Coquardier leánya Albert neje	— — — — —	Mészáros Giza.
Durand Albert híres ügyvéd, Albert unokatestvére	— — — — —	Balla Kálmán.
Javanon, magánzó	— — — — —	Hegyessi Gyula.
Barhatier, törvényszéki szolgáló	— — — — —	Czakó Vilmos.
Charvet, Durand ügyvéd inasa	— — — — —	Béreczy.
Theodore, kereskedő segéd	— — — — —	Bánáthy.
De la Haute-Tourellené	— — — — —	Bácsné M. Julia.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, 1897. évi május hó 7-én,

A C Z I T E R Á S.

Nagy operette.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsién 1897. május. 5-én.

Magyar aranyjáradék 4%	121.75
Magyar koronajáradék	99.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1875-től	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	154.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.—
Oszták járadék papírban	107.55
Oszták járadék ezüstben	101.55
Oszták járadék aranyban	122.50
Oszták korona járadék	101.—
1860. oszták államsorsjegyek	143.—
Oszták magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	397.80
Oszták hitelintézeti részvény	360.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	353.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	952.—
Német birodalmi márka	58.60
London vista	119.50
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.72

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

**Butorvásárlók
figyelmébe!**

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani *saját műhelyemben készült*

kész butoraimat,

u. m. **hélószoba, ebádló és irodai teljes berendezéseket,** melyek a **legjobb kivitelben, felelősség mellett** és a

legjutányosabb árakat

számítva folyton készletben vannak.

Bármily e szakmába vágó megrendelések a **legjobb és legújabb kivitelben** elfogadtnak. 257 19—20

Teljes tisztelettel

HERCZEGH VINCZE,

asztalos

Nagy-Teleky-utca 447. szám.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták közsvényneél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosa legyünk, mert több kisebbbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD.** és társa, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT.**

A töllem vett vagy általam kijavított órákért 2 évig jótallok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Órás és látszerészeti ületete
Nagyváradon, Fő-utca, (Bazár-szoros Mayr-házban) megnyitottam.

Dusan felszerelt jutányos ár mellett mindennemű *arany és ezüst zseb-, női-, inga-, ráma-, asztali-, fali-* továbbá *utazási és ébresztő órákból nagy raktárt tartok.*

Továbbá szemüvegek, látcsövek, orvosi és szobai hőmérők, légsúlymérők, compassok stb. stb.

Elvállalok mindennemű órák és látszerészeti tárgyak javítását.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

HILF MÓRné

74-8-10

Szemüvegeket orvosi rendelet szerint is elkészítek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szandicz Adolf áruházának

végkiárusítása.

Miután üzletemet teljesen **új alapon** rendezem be, *folyó hó 22-től kezdve* **hatóságilag engedélyezett**

VÉGELADÁST

rendezek.

Ez alkalommal az összes raktáron levő áruk a **beszerzési áron** alul adatk el u. m. szövetek, vászon és fehérműek, férfidivat-czikkek, nap- és esőernyők stb. stb.

Midőn ezen alkalomra a n. é. közönség szíves figyelmét felhívom maradok

Kiváló tisztelettel

Szandicz Adolf

139-5-10

Legújabbán beérkezett Francia és angol ruhaszövetek óriási választékban.

Meddig a készlet tart.

Meddig a készlet tart.

Villany világítás!

SZENT-LÁSZLÓ GYÓGYFÜRDŐ

(PÜSPÖK-FÜRDŐ)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Az ezredéves kiállításon e fürdő a *nagy arany érmet* nyerte.
Vasut- távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon-összeköttetés Nagyváráddal.

Hazánk legrégebbi gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R° kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükör-fürdők, kabin és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek. Nagy sétányok. Tekepálya.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi loboknál, csonttörések és ficzások után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző hóbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitünő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógyimódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitünő hatása **görvély** és **angolkórnál** légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrászda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, tánczvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térszene.

Évad: május 1-től szept. 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30° ármérséklet.

Kitünő magyar konyha áll rendelkezésre. Tisztán kezelt erdélyi és érmelléki borokról gondoskodtam.

A vendégek részére szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás, napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok
kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR

fürdő-bérlő.

147-8-0

Villany világítás!